

Ankkuri – Mitä se on?

Ankkuri-toiminnasta ja elävästä elämästä...

Keskeisenä tavoitteena Ankkuri-toiminnalla on saada nuoret ymmärtämään, miten he voisivat vaikuttaa omaan elämäänsä ja saada sille paremman suunnan.

Tehtyjen tutkimusten mukaan on suhteellisen harvinaista, että aikuisiällä vakavaan rikollisuuteen syyllistynyt henkilö aloittaisi rikollisen käyttäytymisen vasta aikuisiällä. On todettu, että vakavampien rikosten tekijät aloittavat rikollisen toimintansa jo nuorella iällä.¹

Ankkuri-toiminnan vaikutuksena on todettu, että sen kohteena olleiden nuorten rikosten uusimisten määrä on ollut alle 10%. Samalla varhainen puuttuminen on ehkäissyt syrjäytymistä. Ankkuri-toiminta on vähentänyt sosiaalitoimen ja terveydenhuollon työtaakkaa.²

Tämä on syy sille, että ennalta estävää toimintaa ja alkavaan rikoskierteeseen varhaisessa vaiheessa puuttumista on painotettu. Riittävän aikainen puuttuminen voi olla yksi tekijä, joka pysäyttää syrjäytymisen ja rikollisen elämäntavan.³

Poliisin nettisivuilta löytyy lisätietoa laajemmin siitä, mitä Ankkuri-toiminta on.

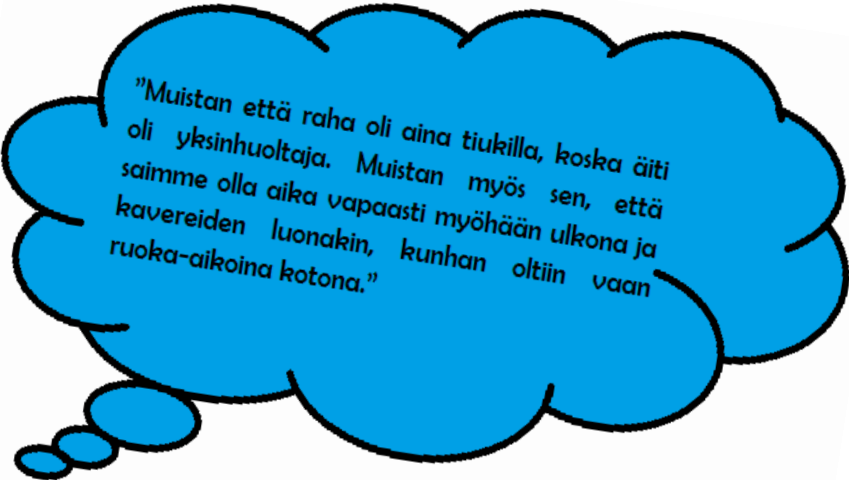
¹ Kivivuori 2008, 28

² Ankkuri toimintaa Hämeen poliisilaitoksella, 12

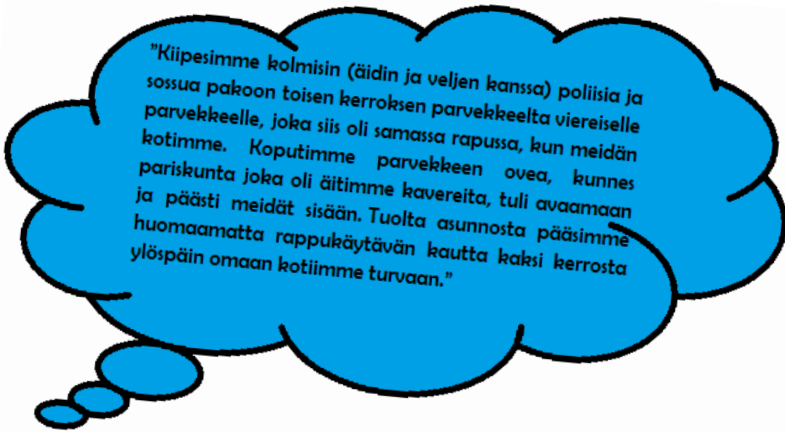
³ Honkatukia & Kivivuori 2006, 146

"Kupliin" on kerätty otteita Tanjan elämästä, Tanja on keksitty nimi, mutta elämäntarina on tosi. Tanja on aikuisiällä toivonut, että hänen elämänsä olisi puututtu nuorena ja hän olisi saanut apua ajoissa ja ettei hänen elämänsä olisi suistunut raiteiltaan.

Ihmisellä on luonnostaan tarve kuulua porukkaan, joten jos huomion saa helpoiten niistä niin sanotuista vääristä piireistä, niin on se helppo ottaa vastaan. Se vaan saattaa joskus ajaa omankin polun väärille teille.

"Muistan että raha oli aina tiukilla, koska äiti oli yksinhuoltaja. Muistan myös sen, että saimme olla aika vapaasti myöhään ulkona ja kavereiden luonakin, kunhan oltiin vaan ruoka-aikoina kotona."

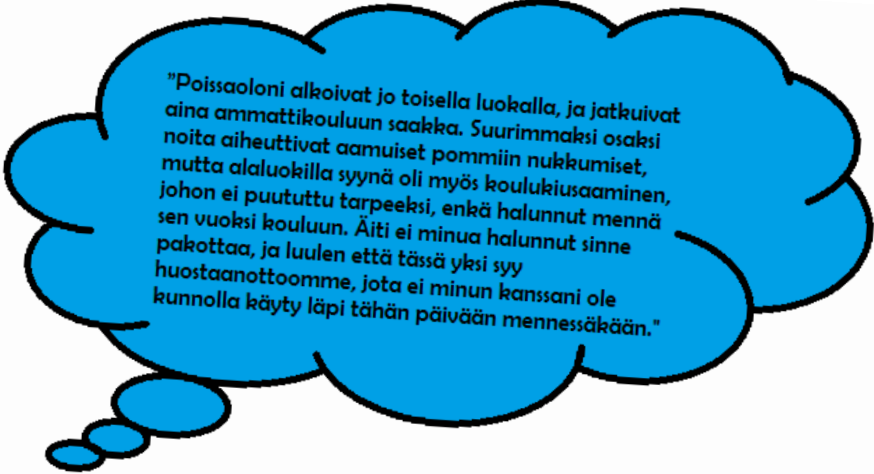
"Kiipesimme kolmisiin (äidin ja veljen kanssa) poliisia ja sossua pakoon toisen kerroksen parvekkeelta viereiselle parvekkeelle, joka siis oli samassa rapussa, kun meidän kotimme. Koputimme parvekkeen ovea, kunnes pariskunta joka oli äitimme kavereita, tuli avaamaan ja päästi meidät sisään. Tuolta asunnosta pääsimme huomaamatta rappukäytävän kautta kaksi kerrosta ylöspäin omaan kotiimme turvaan."

Suotuisissa olosuhteissa ja turvallisessa kasvuympäristössä ihmisen persoonasta kehittyy terve ja joustava, mikä edistää tervettä pohjaa aikuisiälle. Huonot olosuhteet ja pettymykset synnyttävät ristiriitoja, jotka hidastavat lapsen persoonan kehitystä samalla heikentäen persoonallisuuden ehjää rakennetta.⁴

Yksilölliset erot haavoittuvuudessa vaikuttavat, toiset lapset kestävät enemmän vastoinkäymisiä kuin toiset. Myös negatiivisten elämäntapahtumien ajoitus voi vaikuttaa elämän kulkuun.⁵

⁴ Laitinen & Aromaa 2005, 54

⁵ Honkatukia & Kivivuori 2006, 146-147

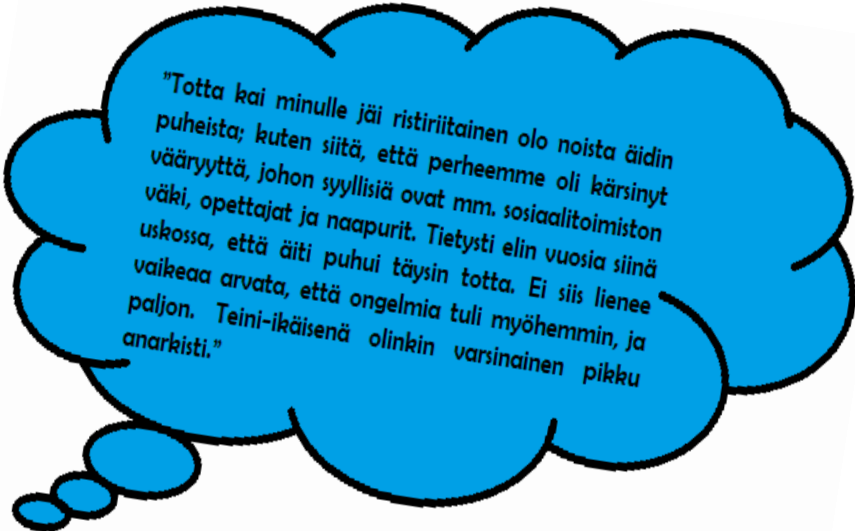
"Poissaoloni alkoivat jo toisella luokalla, ja jatkuivat aina ammattikouluun saakka. Suurimmaksi osaksi noita aiheuttivat aamuiset pommiin nukkumiset, mutta alaluokilla syynä oli myös koulukiusaaminen, johon ei puututtu tarpeeksi, enkä halunnut mennä sen vuoksi kouluun. Äiti ei minua halunnut sinne pakottaa, ja luulen että tässä yksi syy huostaanottoomme, jota ei minun kanssani ole kunnolla käyty läpi tähän päivään mennessäkään."

Ankkuri-malli on moniammatillinen työryhmä, johon kuuluu poliisi, sosiaalityöntekijä, sairaanhoitaja ja nuorisotyöntekijä. Työryhmän tavoitteena on puuttua varhaisessa vaiheessa alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen sekä tarvittaessa puuttua nopeasti lähisuhde- ja perheväkivaltaan. Ankkurin kohdehenkilöt päätyvät yleensä Ankkurin asiakkaiksi poliisin kautta.⁶

Suomessa rikosvastuullinen on 15-vuotiaasta alkaen. Jos tätä nuorempi lapsi tekee rikoksen, siitä ei tuomita rikosoikeudellisesti, mutta vahingonkorvausvelvollisuus on myös alle 15-vuotiaalla. Lapsen syyllistyttyä rikokseen siihen yleensä kuitenkin puutuu poliisi ja usein myös vanhemmat. Poliisin velvollisuus on tehdä lastensuojeluilmoitus näissä tapauksissa.⁷

⁶ Sisäministeriö: Ankkuri-malli moniviranomaisyhteistyössä, 12-13

⁷ Haaste-lehti 2/2007, "Rikoksia uusivat lapset ovat usein lastensuojelun vanhoja tuttuja", luettu 22.12.2017

"Totta kai minulle jäi ristiriitainen olo noista äidin puheista; kuten siitä, että perheemme oli kärsinyt vääryyttä, johon syyllisiä ovat mm. sosiaalitoimiston väki, opettajat ja naapurit. Tietysti elin vuosia siinä uskossa, että äiti puhui täysin totta. Ei siis lienee vaikeaa arvata, että ongelmia tuli myöhemmin, ja paljon. Teini-ikäisenä olinkin varsinainen pikku anarkisti."

Ankkuri-toiminnan tavoitteena on ensisijaisesti varhainen puuttuminen rikolliseen käyttäytymiseen, nuoren kokonaisvaltainen huomiointi ja elämäntilanteen ja avuntarpeen arviointi sekä tarkoituksenmukaisen avun tarjoaminen. Nopea puuttuminen mahdollisiin lähisuhde- ja perheväkivalta tilanteisiin on myös tärkeässä roolissa.⁸

⁸Sisäministeriö: Ankkuri-malli moniviranomaisyhteistyössä, 9-14

Ankkuri-toimintaan kuuluvan poliisin tehtäviin kuuluu rikosten tutkinta nuorten osalta, joiden epäillään syyllistyneen rikokseen.

Nuorena rikoksentekijänä pidetään henkilöä, joka on rikoksentekohetkellä 15-20-vuotias. Rikosoikeudel-

linen vastuu alkaa 15-vuoden iässä ja alle 15-vuotias on vastuussa vahingonkorvauksista. Poliisin tehtäviin kuuluu myös alle 15-vuotiaana rikokseen syyllistyneiden puhuttaminen. Ankkuri-toiminnan puitteissa tutkitaan myös alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset.

Ankkuri-toiminnassa työskentelevällä poliisilla on erityisosaamista nuorten kanssa työskentelyssä ja heidän kohtaamisessaan.

Poliisin vastuulla on myös mahdollinen perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvä esitutkinnan suorittaminen. Lisänä poliisin rooliin kuuluu tietysti myös mahdollisuuksien mukaan kouluyhteistyö ja tarvittaessa apu lastensuojelutapaamisissa.⁹

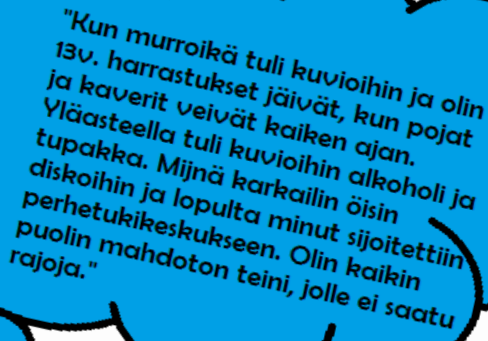
⁹ Sisäministeriö: Ankkuri-malli moniviranomaisyhteistyössä, 13-14

Ankkuri-tiimin sosiaalityöntekijä, psykiatrinen sairaanhoitaja ja nuorisotyöntekijä huolehtivat nuoren ja hänen perheensä hoidon ja

tuen tarpeesta määrittäen sen alkuarvioinnilla sekä antamalla alkuvaiheen tukea ja tarvittaessa ohjaamalla mahdollisten tarvittavien jatkopalveluiden piiriin.

Tapaamiskertoja Ankkuri-tiimin kanssa on tavallisesti 1-5 kertaa. Yksilöllisesti huomioiden tapaamiset ovat joko yksilö- tai tiimitapaamisia. Huoltajat ovat mahdollisuuksien mukaan mukana tapaamisilla. Nuoren joutuessa asianomistajaksi rikoksessa, nuorta kuullaan yksin ja mahdollisuuksien mukaan rikoksen tekijän kanssa, esimerkkinä lähisuhdeväkivalta

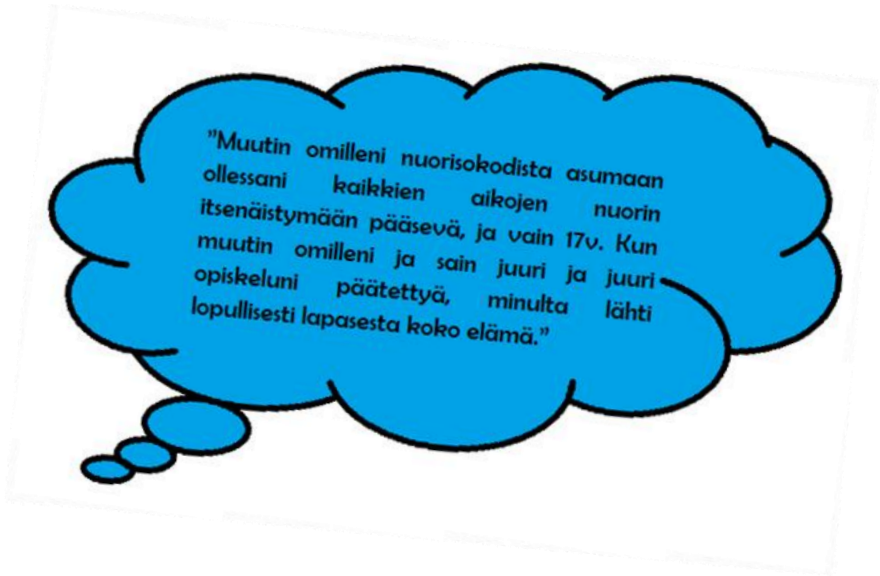

"Kun murroikä tuli kuvioihin ja olin 13v. harrastukset jäivät, kun pojat ja kaverit veivät kaiken ajan. Yläasteella tuli kuvioihin alkoholi ja tupakka. Mijnä karkailin öisin diskoihin ja lopulta minut sijoitettiin perhetukikeskukseen. Olin kaikin puolin mahdoton teini, jolle ei saatu rajoja."

Kuten jo edellä tuli esille, pätkät kokemuksista ovat otteita Tanjan elämästä. Tanja otettiin pienenä huostaan ja elämä suistui raiteiltaan Tanjan kasvaessa, vaikka ympärillä olleet aikuiset yrittivät auttaa Tanjaa rakentamaan itselleen ehjän aikuisuuden.

"Olin tosin toivonut, että jonkinlaista sopeutumisterapiaa olisi ollut jossain vaiheessa tarjolla, koska itselläni pelkkä äidin versio tapahtumista, sai aikaan niin valtavia tunnekuohuja, kapinointia, ja murrosiän ongelmia, ja koenkin että olisin päässyt paljon helpommalla, jos asioita olisi aikoinaan selitetty hiukan paremmin."

Nyt Tanja rakentaa elämänsä aikuisiällä uudelleen ja toivoo, että olisi saanut apua nuorempana, jotta elämä olisi voinut sujua mahdollisesti helpommin.

Pohdi Tanjan elämäntarinaa.

Ankkuri kannattaa!

Ankkuri-mallin vahvuus on se, että siinä otetaan huomioon nuoren perhe ja sitä kautta voidaan huomioida nuoren tilanne kokonaisvaltaisesti.

Kun viranomaiset toimivat yhdessä, voidaan taata paremmin, että tieto joka kulkee työntekijöiden välillä ja on oikeaa.

Ankkuri-toiminnan tarkoitus on auttaa niissä elämän vaikeuksissa, jotka ovat johtaneet siihen, että poliisi on huolestunut nuoren hyvinvoinnista.

Ei siis kannata miettiä, että Ankkuri toiminnan kohteena oleminen tarkoittaa ”syynäämistä” ja sormella osoittelua.

Ankkuri-toiminnasta saat halutessasi myös lisätietoa oman paikkakuntasi poliisilaitokselta sekä poliisin valtakunnallisilta nettisivuilta.

Nuorten auttava puhelin toimii numerossa 116 111 (ma-pe klo. 14-20 ja la-su klo. 17-20). Puhelinnumeroon voit soittaa maksutta, eikä se näy puhelinlaskussa.¹⁰

¹⁰ Nuortennetti.fi

